

Пропозиції

Міністерства фінансів України

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо застосування алгоритму розподілу коштів з поточного рахунка із спеціальним режимом використання»

Ініціатори законопроекту: народні депутати України Герус А. М., Гриб В. О., Семінський О. В., Іоффе Ю. Я., Мулик Р. М., Камельчук Ю. О. та інші,
реєстраційний номер 11301-д від 18.07.2024,

у зв'язку зі змінами в порівняльній таблиці до проекту Закону України
до другого читання від 14.11.2024 р.

Міністерство фінансів України

висловлює

оновлену позицію до другого читання

1. Міністерство фінансів України не заперечує щодо ухвалення законопроекту з урахуванням зауважень.

2. Проект Закону України розроблено з метою покращення платіжної дисципліни на ринку електричної енергії.

Законопроектом запропоновано, зокрема:

передбачити формування «постачальником останньої надії» переліку захищених споживачів та споживачів, об'єкти яких визначено об'єктами критичної інфраструктури (далі – захищені споживачі), та надати їм можливість відкривати поточні рахунки із спеціальним режимом використання, на які будуть перераховуватися кошти від здійснення господарської діяльності;

надати право оператору системи передачі та оператору систем розподілу відключати споживачів за несанкціонований відбір електроенергії, а постачальнику «останньої надії» – за невиконання договору про постачання електричної енергії та/або договору реструктуризації заборгованості (крім захищених споживачів) та відсутність рахунку із спеціальним режимом використання (для захищених споживачів);

передбачити затвердження Кабінетом Міністрів України порядку операцій та алгоритму розподілу коштів за рахунками із спеціальним режимом використання захищених споживачів, зокрема з урахуванням можливості спрямування 50 відсотків коштів на погашення заборгованості за електричну енергію та/або послуги з розподілу, передачі, диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;

встановити тимчасовий порядок розподілу підсумкової суми надлишково отриманого доходу (на період дії воєнного стану та протягом одного року з дня

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC003040000009E0E2F005391D100](#)

Підписувач Драганчук Юрій Олегович

Дійсний з [21.02.2024 11:10:36](#) по [21.02.2026 11:10:36](#)

Міністерство фінансів України

47020-09/1/40 від 22.11.2024

його скасування), отриманого оператором системи передачі за результатами діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління у 2023 та 2024 роках, та спрямування її на погашення боргів на балансуєчому ринку (50 відсотків) та на покриття витрат оператора системи передачі на виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки його скасування), отриманого оператором системи передачі за результатами діяльності з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління у 2023 та 2024 роках, та спрямування її на погашення боргів на балансуєчому ринку (50 відсотків) та на покриття витрат оператора системи передачі на виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії (далі – ПСО) (50 відсотків);

запровадження мораторію на арешт коштів на цих рахунках;

зупинення на період воєнного стану нарахування та/або сплати неустойки (штрафів, пені), а також виконавчих дій та заходів примусового виконання рішень (у тому числі накладення арешту на майно та кошти) у виконавчих провадженнях, боржниками за якими є певні учасники ринку електричної енергії;

надання повноважень Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) оприлюднювати перелік учасників ринку, на яких розповсюджується строковий мораторій у виконавчих провадженнях

збільшення розміру квоти підтримки для суб'єктів господарювання, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел, які за результатами аукціону набули право на підтримку, з 25 відсотків до 50 відсотків.

Проектом Закону України передбачено внесення відповідних змін до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про виконавче провадження», «Про альтернативні джерела енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг».

До законопроєкту надано такі зауваження:

1) Ураховуючи невизначеність фінансового стану підприємств паливно-енергетичного комплексу в умовах обстрілів об'єктів критичної інфраструктури, а також відсутність фінансово-економічних обґрунтувань стосовно спрямування 50 відсотків коштів, які надходять на поточний рахунок із спеціальним режимом використання, запропоновано передбачити спрямування цих коштів у порядку та розмірі, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2) Запропоновані зміни до Закону України «Про виконавче провадження» щодо зупинення нарахування та/або сплати неустойки (штрафів, пені), а також виконавчих дій та заходів примусового виконання рішень (у тому числі накладення арешту на майно та кошти) у провадженнях, боржниками за якими є певні учасники ринку електричної енергії згідно з переліком, що оприлюднюється НКРЕКП на її офіційному вебсайті, не вирішить питання кризи

неплатежів на ринку електричної енергії та може призвести до втрат фінансових ресурсів у цих суб'єктів господарювання, накопичення боргів та поглиблення кризи нерозрахунків.

Слід зауважити, що ці зміни суперечать статті 526 Цивільного кодексу України, якою передбачено, що зобов'язання мають виконуватися належним чином відповідно до умов договору та вимог цього Кодексу.

Крім того, в умовах дефіциту бюджетних ресурсів, нарощення заборгованостей споживачів на ринку електричної енергії призводить до збільшення потреби компенсації з Державного бюджету України суб'єктам таких ринків, на яких покладено спеціальні обов'язки.

Водночас у Законі України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» та проєкті Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» (реєстр. № 12000 від 14.09.2024) відсутні джерела для відшкодування вищезазначених витрат.

Також реалізація цих норм законопроекту призведе до зменшення надходжень податків і зборів (обов'язкових платежів) до державного та місцевих бюджетів, що матиме негативний вплив на їх дохідну частину.

Отже, питання взаєморозрахунків на ринку електричної енергії має вирішуватись на договірних засадах та тарифними методами, з огляду на те, що відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» діяльність вищезазначених учасників ринку регулює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

**Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК